

Akran İlişkilerinin Desteklenmesinde Sınıf Öğretmeninin Rolü: Sosyal İletişim Riskleri

*The Role of the Primary School Teacher in Supporting Peer Relationships: Social
Communication Risks*

Nida BAYINDIR¹

¹ Prof. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü,
nida.bayindir@ogu.edu.tr

 0000-0001-8329-358X

Araştırma makalesi/ Research Article

Geliş: 24.10.2024

Kabul: 13.05.2025

Yayın: 15.07.2025

Atıf/ Citation

Bayındır, N. (2025). Akran ilişkilerinin desteklenmesinde sınıf öğretmenin rolü: Sosyal iletişim riskleri. *Maarif Mektepleri Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(1), 49-65.
<https://doi.org/10.46762/mamulebd.1572950>

Bayındır, N. (2025). The role of the primary school teacher in supporting peer relationships: Social communication risks. *Maarif Mektepleri International Journal of Educational Sciences*, 9(1), 49-65.
<https://doi.org/10.46762/mamulebd.1572950>

Öz

Akran ilişkisi, aynı veya yakın yaştaki öğrencilerin birbirleriyle kurdukları sosyal etkileşim bütünüdür. Akran ilişkileri zayıf olan öğrenciler, yaşamları boyunca ihtiyaç duyacakları sosyal becerileri öğrenme fırsatını kaçırmaktadırlar. Özellikle sosyal iletişim kuramayan, iletişim sorunlarını çözemeyen, sosyal özgüveni olmayan öğrenciler dışlanmışlık hissi yaşayarak yeterli düzeyde sosyal beceri kazanamamaktadır. Araştırma öğrencilerin istedik düzeyde sosyal beceri kazanabilmeleri için önemli bir araç olan akran ilişkilerinin desteklenmesinde sınıf öğretmenlerinin rollerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Akran ilişkilerinin desteklenmesinde sınıf öğretmenlerinin etkisini göstermesi açısından önem taşımaktadır. Araştırma 2024-2025 eğitim öğretim yılının 1. döneminde Eskişehir il merkezinde görev yapan 18 sınıf öğretmenini kapsamaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışma deseni ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların belirlenmesinde kolay ulaşılabilirlik sağlanması açısından amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme tekniği seçilmiştir Yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılarak veriler toplanmış,

betimsel analiz yöntemi ile yorumlanmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu sınıflarındaki arkadaşlık ilişkilerini önemseydiğini ve öğrencilerin birbirleriyle olan sosyal ilişkilerini her zaman takip ettiğini belirtmektedir. Yine öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu sınıflarındaki sosyal iletişim sorunlarını deneyimlerine bağlı olarak kolaylıkla farkına vardığını ve değerlendirebildiğini belirtmektedir. Öğrencilerin sosyal etkileşimlerini geliştirmek için onları grup etkinlikleri ve oyunlara dahil ettiklerini, sosyal iletişim sorunu olan öğrencilerini rehberlik ve aile desteği olarak takip ettiklerini belirtmişlerdir. Akranlarla sosyal ilişkiler kuramayan öğrencilere karşı öğretmenin iyi bir gözlemci olup, ders dışında da öğrencilerin sosyal gelişimlerini takip etmesi gerekmektedir. Bunun için öğretmenin öğrenciyi çok iyi tanınması ve değerlendirme tekniklerini uygulaması, bireyselleştirilmiş destek planları oluşturması, sosyal beceriler öğretmesi ve bu becerileri pekiştirmesi, öğrenciler arasındaki ilişkilere duyarlık ve empati göstermesi, sosyal ilişkileri destekleyici ortamlar oluşturması, aile katılımını sağlaması, farklılıkları kabul anlayışı geliştirmesi ve öğrencileri profesyonel yardıma yönlendirmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf öğretmeni, akran ilişkileri, sosyal beceriler

Abstract

Peer relationships are the social interactions between students of the same or similar age. Students with low peer relations risk missing the opportunity to learn social skills that will be important throughout their lives. In particular, students who are unable to establish social communication, solve communication problems, and who lack social self-confidence experience a sense of exclusion and do not acquire social skills at an adequate level. The research aims to determine the roles of primary school teachers in supporting peer relationships, which is an important tool for students to acquire social skills at the desired level. The research is important in terms of showing the effect of primary school teachers in supporting peer relationships. The research covers 18 primary school teachers working in Eskişehir city center in the spring year of the 2024-2025 academic year. The research was conducted with a case study design from qualitative research methods. The study group of the research was determined by means of easy accessibility from purposive sampling methods. Data were collected using a semi-structured interview form and interpreted with descriptive analysis method. According to the results obtained from the research, the majority of the teachers stated that they care about the friendship relations in their classrooms and that they always follow the students' social relations with each other. Again, the majority of teachers state that they can easily understand and evaluate social communication problems in their classrooms based on their experiences. They stated that they included students in group activities and games to improve their social relations, and that they followed up students with social communication problems with counseling and family support. Teachers need to be good observers of students who are unable to establish social relationships with peers and follow their social development outside the classroom. For this purpose, teachers should apply student recognition and assessment techniques, create individualized support plans, teach and reinforce social skills, show sensitivity and empathy to the relationships between students, create environments that support social relationships, ensure family participation, develop an understanding of acceptance of differences, and refer students to professional help.

Keywords: Primary school teacher, peer relationships, social skills

Giriş

İnsan, doğası gereği sosyal bir varlık olup, sosyalleşme ihtiyacı onun temel özelliklerinden biridir. İnsanlar, duygusal, psikolojik ve toplumsal ihtiyaçlarını karşılamak için diğer insanlarla etkileşimde bulunma gereksinimi duyarlar. Sosyalleşme, bireylerin kendilerini ifade etmelerini, aidiyet duygusu geliştirmelerini ve çevreleriyle uyumlu bir şekilde yaşamalarını sağlar. Bir başka ifadeyle sosyalleşme, insanın bir sosyal sistemin üyesi olma halidir (Vatandaş, 2020). İnsan yaşamı boyunca kendisiyle, ailesiyle, arkadaşları ve içinde bulunduğu çevre ile kurduğu ilişkiler sayesinde sağlıklı bir ilişki geliştirebilmektedir. Eğitim, planlı bir sosyalleşme sürecidir. Kişilerarası etkileşimin oluşturulması ve kişisel davranışın ifade edilmesi, doğru davranışların bulunmasında önemli bir etkidir. Okula gelmeden önce edinilen temel sosyal beceriler okulla birlikte geliştirilir. Okul, öğrencilerin sadece akademik değil, psiko-sosyal gelişimindeki ihtiyaçlarına da cevap veren bir eğitim kurumudur. Amacı, çocukların birbiriyle etkileşerek sosyal sistemin sürekliliğini sağlayan bireyler olarak yetişmesini sağlamaktır (Özkan ve Kılıç, 2014). Okulun sosyalleştirme işlevi; çocuğu geleceğe hazırlamak ve sosyal beceri gelişimlerine katkı sağlayarak onların hem akademik hem de sosyal başarılarını arttırabilmektir. Okula gelen her öğrenci belli bir sosyalleşme süreci içinde bazı alışkanlıkları kazanarak gelmiştir. Eğitimin amacı; bu süreçte kazanılan davranışları onaylamak, pekiştirmek veya değiştirerek düzeltmek ve yeni sosyal davranışlar kazandırmaktır. Bu nedenle öğretim programlarında da öğrencilerin sosyal gelişimlerini desteklemeye ilişkin becerilerin bulunduğu görülmektedir. Öğrencilerin sosyal gelişimlerine yönelik olarak sosyal ilişkiler kurmaları temel kazanımlar arasında görülmektedir (Atik vd., 2014; Coşkun, 2011; Uslu ve Genç, 2021; Kaya ve Tuna, 2008; Tuna, 2008; Tuncel ve Demirel, 2010).

Öğrenciler nitelikli bir insan ve iyi bir vatandaş olabilmek için belirli temel bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazanmak zorundadırlar. Bu temel becerilerden biri de sosyal becerilerdir. Sosyal beceriler; iletişim kurma temeli üzerine inşa edilmiş sosyal bakımdan kabul edilir öğrenilmiş davranışlardır (Çubukçu ve Gültekin, 2006). Öğrencinin yaşadığı topluma uyum sağlaması, o toplumun bir parçası olması ve sosyal sorumluluklarını yerine getirmesi sosyal beceriler kazanması ile mümkündür (Özdemir ve Atmaca, 2022). Öğrenciler, okul ortamında bir arkadaş grubu edinmek ve bu gruptaki arkadaşlar tarafından kabul edilmek ihtiyacı duyarlar. İlkokul döneminde arkadaşlarıyla oynayarak sosyal kuralları ve kendilerini ifade etmeyi tercih etmektedirler. Öğrenmelerin daha kalıcı olduğu ilkökul dönemi, sosyal beceri eğitiminin de gerçekleştirilmesi gereken etkili bir dönemdir (Ezmeci vd., 2020; Kaya ve Kaval, 2022). Bu nedenle çocukluk döneminde aile, okul ve çevre oldukça etkili dönemlerdir. Çocuklar pek çok sosyal beceriyi bu dönemde kazanmaktadır. Öğrenciler bu dönemde daha çok bağımsızlık istemekte zamanlarının çoğunu okulda yaşatları ve öğretmenleri ile geçirmektedirler. Bu yüzden öğrencilerin sosyal beceriler kazanmasındaki en önemli rolü akranları ve sınıf öğretmenleri üstlenmektedir.

Öğretmen hem öğretici hem de sosyalleştirici bir rol üstlenmektedir. (Ataş ve Sirem, 2020; Çetin vd., 2003; Koçak ve Kan, 2019; Meşeci, 2012; Özabacı, 2006; Samancı ve Uçan, 2017).

Sosyal beceriler, arkadaşlık ilişkileri ile gelişmektedir. Arkadaşlık, çocukların sosyal gelişimleri üzerinde oldukça etkili özel ve karşılıklı bir ilişki türüdür (Samancı ve Uçan, 2017; Topçu vd, 2011). Bu dönemde arkadaşlık belli aşamalarda kendini göstermektedir. Bu aşamalar; İlişkiyi başlatma ve sürdürme, grupla bir işi yürütme, duyguları anlama ve kontrol etme, olumsuz davranışlarla başa çıkma, stresi kontrol etme, problem çözmedir (Beyazkürk vd., 2007, Little vd., 2017). Aile-çocuk iletişimi, ebeveynlik türü, ilk çocukluk deneyimleri, arkadaşlık ilişkileri, sınıf ortamı, sınırlar ve kurallar, öğretmen tutumu ve kişilik sosyal beceri kazanmayı etkileyen unsurlardandır (Calp vd., 2018). Akran ilişkileri çocuğun iyi olma ve psikolojik uyumlarının bir yordayıcısı olarak da görülmektedir. Akran ilişkisinin niteliği, bu ilişkinin çocuk için önemi, çocuğun gelişimi üzerindeki etkisi, özgür tercihleri, özerkliği öğrenme sürecinde karşılanması gereken bir ihtiyaçtır. Akranlar, bağlılık ve ait olma duygusu sağlayarak çocuğun kendine olan güveni ve benlik saygısının gelişimi üzerinde etkilidirler. Birbirlerine verdikleri geri bildirimlerle kişilerarası ilişki kurma becerilerinin gelişmesine katkıda bulunmaktadır (Baş ve Siyez, 2011). Ancak arkadaşları ile yeterli sosyal iletişime girmeyen öğrenciler, ne yazık ki, akranlarınca dışlanabilmektedirler. Dolayısıyla gruba uyum sağlayamayan, kişilerarası problemleri çözemeyen ve stresi yönetemeyen çocukların yaşadıkları sosyal çatışmalar daha fazla olmaktadır. Arkadaşlarınca farklı algılanan çocuklar sosyal dışlanma ile karşı karşıya kalmakta ve sınıf içinde yalnızlaşabilmektedirler. Bu nedenle sosyal becerinin gelişmişliğinin en somut göstergesi akran kabulü olduğu söylenebilmektedir (Çetin vd., 2003; Kaner, 2000; Stanley, 2010).

İlkokul öğrencilerine yönelik sosyal beceriler ve akran ilişkileri ilgili yapılan araştırmalar (Aktepe ve Eren, 2023; Akyol ve Kahraman, 2021; Alabaş, 2018; Aysan ve Uzbaş, 2016; Coşkun ve Samancı, 2012; Çivitçi ve Çivitçi, 2009; Çoban, 2007; Doğan ve Keleş, 2023; Hatipoğlu, 1999; Kabasakal ve Çelik, 2010; Kaner, 2000; Kara, 2003; Keskin, 2007; Saban ve Sarıçelik, 2018; Sömen ve Bilgili, 2017; Şahin ve Karatekin, 2020; Odacı vd., 2003; Ogelman ve Aytaç, 2020; Özkan ve Özçelik, 2020; Topaloğlu, 2013; Yurdakavuştu, 2012), öğrencilerin sosyal katılım becerisi, sosyal beceri kavramı, karar verme düzeyi, sosyal becerinin akademik başarı üzerindeki etkisi, dersler aracılığıyla sosyal becerilerin geliştirilmesi, sosyal becerileri geliştirme yolları, sosyal beceri eksikliği, sosyal becerilerin gelişmesinde akran ilişkilerinin kalitesi üzerine yoğunlaşmıştır.

İlkokul dönemi çocukların sosyal becerileri arkadaşlık ilişkileri ile kazanıp bu özellikleri geliştirecekleri bir dönemdir. Bunun için arkadaşlık bağlarının kurulup, sosyal becerilerin geliştirilmesi konusunda öğretmenlere büyük görevler düşmektedir. Çünkü akranlar arasındaki sosyal uyum öğrencilerin edinecekleri sosyal becerilerle yakından ilgilidir. Okul hayatında yeterli düzeyde sosyal beceriyi edinemeyen çocuklar ileride anti-sosyal davranışlar, saldırganlık, uyumsuzluk ve

akademik başarıda düşme gibi sorunlar yaşayabilmektedirler (Beyazkürk vd., 2007; Samancı ve Diş, 2014). Bu öğrenciler zamanla öğretmenleri ve arkadaşları ile de iletişimi azaltmakta, düşüncelerini ifade etmek istememekte, arkadaşlarının alay edeceği ve öğretmenin kızacağı kaygısıyla derse katılmak istememektedirler (Avcıoğlu, 2003; Köksal, vd., 2013). Bunun için sınıf öğretmenin öğrencilerine sosyal beceriler kazandırması, arkadaşlık ilişkilerini yakından takip etmesi ve olabildiğince sosyal etkinliklere katılımlarını cesaretlendirmesi beklenmektedir. Araştırma, sınıf öğretmenlerinin sınıflarındaki akran ilişkilerinin takibi ve desteklenmesi konusundaki rollerini belirlemeyi amaçlamıştır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Sınıf öğretmenlerinin öğrencileri arasındaki arkadaşlık ve sosyal ilişkilerinin desteklenmesindeki rolünün belirlenmeye çalışıldığı araştırmada nitel araştırma modeli desenlerinden biri olan durum çalışması seçilmiştir. Öğretmenlerin konuya ilişkin düşünce ve görüşleri incelenerek durum ortaya konmaya çalışılmıştır. Durum çalışması, tek bir durumun ele alınarak daha fazla durumun açıklanmasına olanak tanıyan, kişi veya grupların bir olay veya olguyla ilgili verileri toplama ve anlamlandırma sürecidir (Creswell, 2013; Büyüköztürk, vd., 2014; Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Çalışma Grubu

Araştırma, 2024-2025 eğitim öğretim yılı 1. döneminde Eskişehir merkezde görev yapan gönüllü 18 sınıf öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubu, bilgi açısından zengin durumların belirlenmesinde ve deneyimi olan grup veya bireylerin seçiminde kullanılan amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilirlik durum örneklemesi ile belirlenmiştir. Kolay ulaşılabilirlik durum örneklemesi araştırmacının kendisine yakın bir durumu seçtiği örnekleme yöntemidir. Zaman ve maliyet avantajları sunmaktadır (Yağar ve Dökme, 2018; Yıldırım ve Şimşek, 2016). Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin sınıflarındaki arkadaşlık ilişkilerindeki rollerinin belirlenmesinde ve arkadaşlık ilişkilerinin sınıflara göre değişkenliğini belirlemek için 1.-2.-3. ve 4. Sınıfları okutan öğretmenler araştırmaya dahil edilmiştir. Çalışma grubunun demografik bilgileri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara ilişkin demografik bilgiler

Grup		n	%
Cinsiyet	Kadın	14	77,8
	Erkek	4	22,2
Mesleki Kıdem	1-10 yıl	3	16,7

	11-20 yıl	6	33,3
	21-30yıl	9	50,0
	30 yıl ve üstü	-	-
Mezuniyet Durumu	Lisans	14	77,8
	Yüksek Lisans	4	22,2
Sınıf seviyesi	1.Sınıf	5	27,8
	2.Sınıf	4	22,2
	3.Sınıf	4	22,2
	4.Sınıf	5	27,8
Sosyal İletişim Sorunlu öğrenci	Var	17	94,4
	Yok	1	5,6

Araştırmaya, 14 kadın 4 erkek öğretmen katılmıştır. Bu öğretmenlerin 9'u 21-30 yıllık, 6'sı 11-20 yıllık, 3'ü 1-10 yıllık kıdeme sahiptir. Öğretmenlerin 14'ü lisans, 4'ü yüksek lisans mezunudur. 1. ve 5. Sınıfı 5'er öğretmen, 2. ve 3. Sınıfı 4'er öğretmen okutmaktadır. Öğretmenlerin 17'si sınıflarında sosyal iletişim sorunu yaşayan öğrenci olduğu yönünde görüş bildirmektedir.

Veri Toplama Aracı

Verilerin toplanmasında araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu ilgili literatür tarandıktan sonra elde edilen veri toplama araçları incelenerek oluşturulmuştur. Görüşme formunda yer alan sorular hakkında bir alan uzmanından görüş alınmıştır. Soruların anlaşılabilirliği için iki sınıf öğretmenin görüşü alınmış ve forma son şekli verilmiştir. Bu formun kullanılma amacı incelenen durum hakkında toplanacak bilgilerin derinlemesine bir veri oluşturmasını sağlamaktır. Görüşme formu açık uçlu 5 sorudan oluşmaktadır. Bu kapsamda şu sorulara yanıt aranmaktadır.

1. Sınıfınızdaki öğrencilerin arkadaşlık ilişkileri sizleri ne düzeyde ilgilendiriyor? Niçin?
2. Sosyal iletişim sorunları ile ilgili tanılama ve değerlendirme yapma durumunuzu açıklayınız?
3. Öğrencileriniz arasındaki arkadaşlık ilişkilerini geliştirecek hangi çalışmaları yapıyorsunuz? Açıklayınız?
4. 4-Sosyal iletişim sorunu olan öğrencilerinize yönelik hangi çalışmaları yapıyorsunuz? Açıklayınız?
5. 5-Sizce öğrencileri bekleyen sosyal riskler ve nedenleri neler olabilir? Açıklayınız?

Verilerin Toplanması

Araştırmaya katılan öğretmenlere araştırmanın amacı ile ilgili bilgi verilmiş ve gönüllü katılımları sağlanmıştır. Verilerin toplanma aşamasından sonra görüşme formu üzerinde katılımcı cevaplarının teyidi alınmış ve katılımcı gizliliğine önem

verilmiştir. Görüşme formu, öğretmenler tarafından ortalama 10-20 dk. içerisinde tamamlanmıştır. Toplanan veriler bilgisayar ortamına olduğu gibi aktarılmış ve araştırmacı tarafından kontrol edilerek analize hazırlanmıştır.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analiz yöntemi; verilerin araştırmacı tarafından belirlenmiş bir çerçeveye bağlı olarak işlenmesi, tanımlanması ve yorumlanmasını içeren bir yöntemdir. Betimsel analiz yönteminde gerektiğinde bulgular arasında karşılaştırmalar yapılarak, neden sonuç ilişkisi kurulmaktadır (Özdemir, 2010; Tutar ve Erdem, 2020; Yıldırım ve Şimşek, 2016). Araştırmada güvenilirlik amacıyla, uzman görüşüne başvurma, veri kaybını önlemek amacıyla görüşme formlarını bilgisayara kaydetme ve katılımcı teyidi gibi önlemlerden yararlanılmıştır. Araştırmada elde edilen ham veriler elektronik ortamda saklanmıştır. Araştırmaya katılım gösteren öğretmenlerin kişisel bilgileri gizli olarak tutulmuş, katılımcılara kod isimler (Ö1,...Ö18) verilmiştir. Bu araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen veriler, Tekrar tekrar okunarak önemli görülen kısımlar kodlanmıştır. Birbirleriyle ilişkili olan kodlar görüşme sorularından yola çıkarak oluşturulan çerçeveye göre değerlendirilip temalar oluşturulmuştur. Araştırmanın geçerliğini sağlamak için görüşme öncesinde katılımcılarla açıklayıcı ve samimi bir iletişim kurulmuş ve katılımcılara verdikleri cevapların teyidi yaptırılmıştır. Bulguların daha net aktarılabilmesi için doğrudan alıntılara da yer verilmiştir.

Bulgular

Aşağıdaki tabloda, Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin arkadaşlık ilişkilerine yönelik takibi, sınıflarındaki sosyal iletişim sorunlarını anlama durumları, ürettikleri çözümler ve sosyal iletişim sorunlarının yordanmasına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 2. Sınıf öğretmenlerinin arkadaşlık ilişkilerindeki rollerine ilişkin bulgular

Tema	Kod	f	%	Örnek cümle
Öğretmenin arkadaşlık ilişkilerine yönelik takibi	Her zaman	15	83,3	Ö11-Her zaman sınıfımdaki öğrencilerin arkadaşlık ilişkilerini takip ederim. Arkadaşlık ilişkileri öğrencilerin karakterinin oluşmasında önemlidir.
	Bazen	2	11,1	Ö4-Her öğrenci akranları ile iletişim kurmalıdır. Birbiri ile iletişim kurmayanların arasında akran zorbalığı görüyoruz.
	Hiç	1	5,6	Ö11-Sorun yaşadıklarında çözüyorum
Öğretmenin sosyal iletişim sorunlarını tanılama durumu	Evet	15	33,3	Ö1-Mesleki tecrübeme göre tanılayıp değerlendiriyorum.
	Hayır	3	16,7	Ö18-Çok profesyonel olmamakla birlikte öğrencileri anlamaya ve doğru yönlendirmeye çalışıyorum.

				Ö7-Sadece tecrübe
				Ö11-Tanıma ve değerlendirme benim görevim değil.
				Ö15-Rehberlik servisine gönderiyorum
Öğrenciler arası arkadaşlık ilişkileri için yaptıkları	Oyunlara katılım	3	16,7	Ö8-Genellikle grup oyunlarına ve takım çalışmalarına katıyorum.
	Etkinliklere katılım			
	Oturma düzenleri	7	38,9	Ö10-Oyun kurmalar, grup çalışmaları, grup ödevleri etkinliklere
	Grup ödevleri	4	22,2	yönlendirmeler yapıyorum
		4	22,2	Ö3-Herkesin herkesle oturması için sık yer değiştiriyorum.
Sosyal iletişim sorunu olan öğrenciler için yaptıkları	Rehberlik servisi	8	44,5	Ö9-Rehberlik servisinden yardım alıyorum.
	Aile desteği	7	38,9	
	Kişisel çaba	3	16,6	Ö18-Ailelerle görüşüyorum. Sosyal etkinliklere veya spora yönlendirilmelerini istiyorum. Aileleri bir araya getirip sosyal etkinlikler düzenliyorum.
				Ö7-Grup çalışmalarında bu tip öğrencilere görevler veriyor ve onları sosyalleştirmeye çalışıyorum.
Öğrencileri bekleyen sosyal riskler	Bağımlılıklar	7	38,9	Ö9-Sosyal medya öğrencileri olumsuz etkiliyor. İletişim kurmuyorlar.
	Sosyal kaygı ve çekingenlik	3	16,6	Ö11-Öğrenciler eskisi gibi arkadaşları ile oynamıyor. İnternet seyircisi olarak kalıyorlar ve sosyalleşmeyi eskisi gibi önemsemiyorlar.
	Sosyal beceri eksikliği	2	11,1	
	Ailevi sorunlar	1	5,6	
	Dışlanma ve zorbalık görme	2	11,1	
	Zaman yönetimi	1	5,6	
	Sağlık sorunları	1	5,6	
	Ekonomik sorunlar	1	5,6	

17 öğretmen sınıflarında sosyal iletişim sorunu yaşayan öğrenciler olduğunu belirtmiştir. Araştırma bulgularına göre öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu sınıflarındaki arkadaşlık ilişkilerini önemsedğini (f:15) belirtmektedir. Yine öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu sınıfındaki sosyal iletişim sorunlarını deneyimlerine bağlı olarak kolaylıkla anladığını ve değerlendirebildiğini (f:15) belirtmektedir. Öğrencilerin sosyal etkileşimlerini geliştirmek için grup etkinlikleri (f:7) ve oyunlara (F:3) dahil ettiklerini, sosyal iletişim sorunu olan öğrencilerini rehberlik (f:8) ve aile desteği (f:7) olarak takip ettiklerini belirtmişlerdir. Yine öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu öğrencileri bekleyen sosyal risklerin başında bağımlılıkları (f:7) görmektedir. Bu bağımlılıkların başında ise dijital bağımlılıklar gelmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Sosyalleşme süreci, çocuğun çevresiyle etkileşiminin niteliği, ilişki kurabilme yeteneği ve bu ilişkilerden kendi yeterliliğine ilişkin elde ettiği geri bildirimler açısından önem taşımaktadır. Çocuğun kazandığı sosyal davranış özellikleri okul ortamında geliştirilmektedir. Çocuğun okul ortamında arkadaşlarıyla birlikte paylaşımları, bu paylaşımlar sırasında arkadaşları ile yaşantıları yalnızca sosyalleşme sürecini değil, kişiliğine de etkileyebilmektedir (Ağır, 2017).

Araştırmada, ilkokulda öğrencilerin sosyal gelişiminde öğretmenin önemli bir etken olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma, Meşeci'nin (2008), öğretmenin sosyalleştirici rolünün sınıf düzeylerine göre farklılaştığı ve sosyalleşmenin temel bir beceri olarak öğretilmesine ilişkin araştırma bulguları ile paralellik göstermektedir. Akran ilişkilerinin desteklenmesinde sınıf öğretmenlerinin üstlendiği rollerin belirlenmesine ilişkin yapılan araştırma sonuçlarına göre; öğretmenlerin sınıflarındaki arkadaşlık ilişkilerini yakından takip ettikleri, sosyal iletişim sorunu yaşayan öğrencileri tespit edebildikleri, sosyal iletişim sorunlarına yönelik sınıfta katılımlı oyunlar, etkinlikler, grup ödevler verip öğrencilerin daha çok arkadaşla etkileşmelerini sağladıkları, herhangi bir sorunda aileyi rehberlik servisine yönlendirdikleri belirlenmiştir. Öğretmenlere göre öğrencileri bekleyen sosyal risklerin başında bağımlılıklar gelmektedir. Bunu, sosyal kaygı ve beceri eksikliği izlemektedir. Bunu, sosyal kaygı ve beceri eksikliği izlemektedir. Araştırma bulguları ile paralellik gösteren araştırmalar mevcuttur. Örneğin Mynard ve Joseph (2000) öğrencilerin akranlarıyla ilişki kurmalarının onların sosyal ilişkilerinde becerilerini arttırdığına dikkat çekmektedir. Bununla birlikte Wentzel (2002) öğretmenlerin öğrencilerin sosyal beceriler kazanmasında kritik bir rol oynadığını belirtmektedir.

Araştırmada öğretmenler öğrencilerinin birbirleriyle ilişkilerini yakından takip ettiklerini belirtmektedirler. Bu bazen gözlemlerine göre bazen ise yaptıkları tarama testlerine bağlı olabilmektedir. Bu araştırma bulgusu öğretmenin sadece öğreten bir kişi olmaktan çok öğrencilerin bir bütün olarak gelişmesinde sorumlu bir meslek uzmanı olarak görülmesi ile paralellik taşımaktadır (Kaya ve Kaval, 2022, Köksal vd, 2013, Sezgin, 2008). Araştırma bulgularına göre öğretmenler sosyal iletişim sorunu yaşayan öğrencilerin gruplara aktif katılımlarını sağladıkları görülmektedir. Bu durum Köksal vd, 2013 araştırması ile örtüşmektedir. Öğrencinin sosyal becerilerini geliştirmeleri için derslere aktif katılmaları gerekmekte ve rehberlik servisi ile işbirliği yapılmalıdır. Literatürdeki pek çok araştırma çocukların akran ilişkilerinin okula uyum davranışına etkisini incelemiştir. Bu araştırmalardan, akranlar arasındaki zayıf ilişkiler, okul yıllarındaki kaygı, yalnızlık, depresyon gibi okul başarısını olumsuz etkileyen değişkenlere yönelik sonuçlara ulaşılmıştır. Öğretmenlerin sosyal becerileri geliştirmek için ders içi etkinlikler yaptıkları ve grup ödevleri verdikleri belirlenmiştir. Yine öğrencilerin iletişim sorunlarını anlamak büyük ölçüde öğretmenin sorumluluğu olarak görülmüştür (Bacanlı, 2006, Bacioğlu, 2022, Beyazkürk vd, 2007, Calp vd, 2018, Gülhan, 2012).

Sosyal iletişim bozukluğu olan veya akranları ile etkili bir iletişim kuramayan öğrencilere yardımcı olmak sabır, anlayış ve sürekli destek gerektiren bir süreçtir. Öğretmenlerin ve okulun sağlayacağı bu destek sosyal ve duygusal gelişimde önemli bir rol oynayabilir. Bunun için öğretmenin öğrencilerine etkili iletişim kurma, işbirliği, empati, problem çözme ve paylaşma gibi sosyal becerileri öğretmesi, grup çalışmalarına yer vermesi, destekleyici bir ortam oluşturmaya, sosyal etkinlikler düzenlemesi, sorun çözme becerilerinin geliştirilmesi, öfke kontrolünü ve stres yönetimini öğretmesi, örnek olması, sınıftaki her öğrencinin durumuna duyarlık göstermesi, öğrenciler arası mentörlük yapması, bireyselleştirilmiş destek planı oluşturmaya, profesyonel yardıma yönlendirmesi, ailelerle işbirliği yapması gerekmektedir. Bunun için öğretmenin sosyal becerilerden haberdar olması, öğrencilerini yakından takip etmesi, akran ilişkilerini yakından takip edebilmesi, sosyal beceri eğitimine ailelerden başlayarak gerekli bilgilendirmeleri yapması, derslerini çocukların sosyal gelişimlerini destekleyecek şekilde yapılandırması, arkadaşları arasında popüler olmayan veya reddedilen çocuklara yönelik özel planlamalar yapması, koruyucu ve geliştirici önlemler alması, sosyal iletişim sorunu yaşayan çocukların empati ve iletişim becerilerinin geliştirilmesi, grup oyun faaliyetlerine daha çok katılması, paylaşım ve işbirliği yapması, farklılıkları kabul etmesi, sorun çözme becerilerinin geliştirilmesi, destekleyici bir ortamı paylaşması, arkadaşlık becerilerini uygulamasına olanak tanınması, model davranışlarının övülmesi, öğrenciler arasında mentörlük yapması sağlanmalıdır. Akranlarla sosyal ilişkiler kuramayan öğrencilere karşı öğretmenin iyi bir gözlemci olup, ders dışında da öğrencilerin sosyal gelişimlerini takip etmesi gerekmektedir. Bunun için öğrenciyi tanıması ve çok boyutlu olarak değerlendirmesi, bireyselleştirilmiş destek planları oluşturmaya, sosyal beceriler öğretmesi, öğrenciler arasındaki ilişkilere duyarlık ve empati göstermesi, sosyal ilişkileri destekleyici ortamlar oluşturmaya, işbirliği ve aile katılımını sağlamaya, farklılıkları kabul anlayışı geliştirmesi ve profesyonel yardıma yönlendirmesi gerekmektedir. Bunun haricinde öğretmenler, öğrencilerinin sosyal becerilerini geliştirmek için ders ve okul dışında da uygulanabilecek projeler organize etmeleri önerilmektedir.

Extended Abstract

The Role of the Primary School Teacher in Supporting Peer Relationships: Social Communication Risks

Nida BAYINDIR

Introduction

Socialization is the state of being a member of a social system. Humans can develop a relationship with themselves, their families, their friends and the environment they live in throughout their lives. Education is a planned socialization process. In order to become a qualified person and a good citizen, students need to acquire certain basic knowledge, skills and habits. One of these basic skills is social skills. Social skills are socially acceptable learned behaviors based on the ability to communicate. The primary school period is a critical time for children to acquire and develop social skills through friendships. For this reason, teachers have a great responsibility in developing social skills by establishing friendship relations. The primary school period is a time when children develop and strengthen their social skills through friendships. Therefore, teachers play a crucial role in helping students build friendships and enhance their social abilities. This is because peer social harmony is closely related to the social skills students acquire. Children who do not gain sufficient social skills during their school years may later face issues such as antisocial behavior, aggression, incompatibility, and a decline in academic performance. Over time, these students may also reduce communication with their teachers and peers, become unwilling to express their thoughts, and avoid participating in lessons due to fears of being mocked by classmates or reprimanded by the teacher. For this reason, it is expected that classroom teachers help students acquire social skills, closely monitor friendship relations, and encourage them to participate in social activities as much as possible. This study aims to identify the role of primary school teachers in monitoring and supporting peer relationships in their classrooms. The study aimed to determine the roles of primary school teachers in supporting and observing peer relationships in their classrooms.

Method

Qualitative research model was used in the study in which the role of primary school teachers in supporting friendship and social relationships among their students was tried to be determined. The research was conducted with 18 volunteer primary school teachers working in Eskişehir center in the 2024-2025 academic year. The study group was determined by easy accessibility case sampling, one of the purposive sampling methods used in determining information-excessive situations and selecting groups or individuals with experience. The research used a semi-structured interview form developed by the researcher. Descriptive analysis

method was used. According to the findings of the study, the majority of the teachers stated that they care about the friendship relations in their classrooms and that they always follow the students' social relations with each other. The majority of teachers stated that they can easily understand and evaluate social communication problems in their classrooms based on their experiences. They stated that they involve students in group activities and games to improve their social interactions and that they follow up students with social communication problems with the support of guidance counseling and family support. 17 teachers stated that there were students with social communication problems in their classrooms.

Results and Discussion

Supporting students with social communication disorders or those who cannot communicate effectively with their peers is a process that requires patience, understanding and continuous support. This support from teachers and the school can play an important role in social and emotional development.

Helping students who have social communication disorders or who struggle to communicate effectively with their peers is a process that requires patience, understanding, and continuous support. The support provided by teachers and the school can play a significant role in students' social and emotional development. To achieve this, teachers are expected to teach social skills such as effective communication, cooperation, empathy, problem-solving, and sharing; include group work in their teaching; create a supportive environment; organize social activities; help students develop problem-solving skills; teach anger management and stress regulation; be a role model; be sensitive to the individual needs of every student in the classroom; promote peer mentoring; create individualized support plans; refer students to professional help when necessary; and collaborate with families. For this, teachers should teach students social skills such as effective communication, cooperation, empathy, problem solving and sharing, include group work, create a supportive environment, organize social activities, develop problem solving skills, teach anger control and stress management, set an example, show sensitivity to the situation of each student in the class, mentor students, create an individualized support plan, refer to professional help, and cooperate with families. For this, teachers should be aware of social skills, follow their students closely, closely monitor peer relations, provide necessary information starting from families, structure their lessons to support children's social development, make special plans for children who are unpopular or rejected among their friends, develop empathy and communication skills of children with social communication problems, participate more in group play activities, share and cooperate, accept differences, and develop problem solving skills.

Kaynaklar

- Ağır, S., M. (2017). Sınıf içi sosyal uyum davranışlarına yönelik, prososyal davranışların kazanımına ilişkin grup rehberliği örneği. *İstanbul Sosyal Bilimler Dergisi*, 18, 1-32.
- Alabaş, Ç. (2018). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programlarında (1968-2018) sosyal katılım becerisinin yerinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Kastamonu Üniversitesi.
- Akyol, A.N., & Güney Kahraman, N. (2021). Çocukların akran ilişkileri öğretmen değerlendirme ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 10(3), 1066-1084. <http://dx.doi.org/10.30703/cije.811946>
- Aktepe, V., & Eren, P. (2023). İlkokulda sosyal katılım becerileri üzerine durum çalışması. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), 653-700.
- Ataş, M.S., & Sirem, Ö. (2020). Özel yetenekli öğrencilerin akran ilişkilerinin öğretmen görüşlerine göre incelenmesi. *Journal of History School*, 48, 3256-3273. <http://dx.doi.org/10.29228/joh.45173>
- Atık, E.Z. (2014). Akran ilişkileri ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanması: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14(2), 433-446.
- Aysan, F., & Uzbaş, A. (2016). İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda okuyan öğrencilerin sosyal becerileri ve okul uyumu ile depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 91-107.
- Bacanlı, H. (2006). *Duyuşsal davranış eğitimi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Bacioğlu, D.S. (2022). 21. Yüzyılda çocukları ve gençleri bekleyen siber riskler. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 14(1), 29-37. <http://dx.doi.org/10.18863/pgy.896800>
- Baş, U.A., & Siyez, D, M. (2011). Akranları tarafından kabul gören ve görmeyen ilköğretim okulu öğrencilerinin akran ilişkilerine yönelik algılarının incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(1), 43-70.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç, Ç.E, Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş, & Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (17. Baskı). Pegem Yayıncılık.
- Calp, Ş., Karaman, R.E, & Çavuşoğlu, F. (2018). İlkokulda akran ilişkileri: farklı başarı düzeyindeki dördüncü sınıf öğrencileri arkadaş özerklik desteği hissediyor mu?, *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 237-265. <http://doi.org/10.23863/kalem.2018.102>
- Çetin, F., Bilbay, A.A., & Kaymak, A.D. (2003). *Araştırmadan uygulamaya çocuklarda sosyal beceriler: Grup eğitimi*. Epsilon Yayınlar
- Coşkun, N. (2011). *İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda sosyal beceri düzeyi ile sosyal bilgiler dersine yönelik tutumların çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Atatürk Üniversitesi.
- Coşkun, N., & Samancı, O. (2012). İlköğretim 4. ve 5. sınıflarda sosyal beceri düzeyi ile sosyal bilgiler dersine yönelik tutumların çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of Educational and Instructional Studies in the World*, 2(1), 32-41.

- Creswell, J.W. (2013). *Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*. Siyasal Kitabevi.
- Çivitci, A., & Çivitci, N. (2009). İlköğretim öğrencilerinde algılanan sosyal beceri ve mantıkdışı inançlar. *İlköğretim Online*, 8(2), 415-424.
- Çoban, Ç.E. (2007). *Sosyal beceri sorunu olan öğrenciler ve annelerine uygulanan yaratıcı drama etkinlikleri programının öğrencilerin sosyal beceri düzeylerinin gelişimi üzerindeki etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Çubukçu, Z., & Gültekin, M. (2006). İlköğretimde öğrencilere kazandırılması gereken sosyal beceriler. *Bilgi*, 37, 155-174.
- Doğan, S., & Keleş, O. (2023). Nedenleri sonuçları ve çözüm önerileri bağlamında akran zorbalığı: Bir olgubilim çalışması. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 59, 1-24. <https://doi.org/10.9779.pauefd.1053832>
- Ezmeci, F., Akgül, E., & Akman, B. (2020). Çocukların oyunlarındaki akran etkileşimleri ve ortaya çıkan sorunlarda öğretmen müdahalelerinin incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(1), 67-86. <https://doi.org/10.19171/uefad.543694>
- Gülhan, F. (2012). *Sosyo-bilimsel konularda bilimsel tartışmanın 8.sınıf öğrencilerinin fen okuryazarlığı, bilimsel tartışmaya eğilim, karar verme becerileri ve bilim-toplum sorunlarına duyarlılıklarına etkisinin araştırılması*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi.
- Hatipoğlu, S.Z. (1999). *The effect of social skills training on perceived dimensions of social skills and sociometric status of primary school students*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Orta Doğu Teknik Üniversitesi.
- Kabasakal, Z., & Çelik, N. (2010). Sosyal beceri eğitiminin ilköğretim öğrencilerinin sosyal uyum düzeylerine etkisi. *İlköğretim Online*, 9(1), 203-212.
- Kaner, S. (2000). Akran ilişkileri ölçeği ve akran sapması ölçeği geliştirme çalışması. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 33(1).77-89
- Kara, E. (2003). *Öğretmen ve öğrencilerin sosyal beceri algılarına etki eden faktörler*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi.
- Kaya, K., & Tuna, M. (2008). İlköğretim çağındaki çocukların sosyalleşmesinde televizyonun etkisi. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17, 159-182.
- Kaya, Z., & Kaval, A. (2022). Sosyal beceri odaklı psiko-eğitim programının ilköğretim öğrencilerinin sosyal beceri düzeyleri üzerindeki etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 47(210), 281-298.
- Keskin, A. (2007). *İlköğretim öğrencilerinin ders başarıları ile sosyal beceri durumlarının incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Celal Bayar Üniversitesi.
- Koçak, S.S., & Kan, A. (2019). Sosyal duygusal beceri, arkadaşlık niteliği ve yalnızlık düzeyi arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Turkish Studies*, 14(7), 3939-3952.
- Köksal, O., Dilci, T., & Koç, M. (2013). Çocuklarda görülen sosyal problemlerin akademik başarıya etkisi üzerine öğretmen görüşlerinin incelenmesi, *Turkish Studies*, 8(8), 873-883,

- Little, S.G., Swangler, J., & Akin-Little, A. (2017). Defining social skills. In J. Matson (Ed.), *Handbook of social behavior and skills in children. Autism and child psychopathology series* (pp. 9-17). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-64592-6_2
- Meşeci, F. (2012). Öğretmenin sosyalleştirici rolü ve istenmeyen davranışlarla başa çıkma. *HAYEF Journal of Education*, 5(1), 115-125.
- Mynard, H., & Joseph, S. (2000). Peer relationships and psychological adjustment. *Journal of Social and Personal Relationships*, 17(2), 193-212.
- Odacı, H., Kalkan, M., Balcı, S., & Yılmaz, M. (2003). Sosyal beceri eğitiminin ilköğretim öğrencilerinin denetim odağı üzerine Etkisi. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 2(20), 49-58.
- Ogelman, H.G., & Aytaç, P. (2020). Küçük çocuklarda akran ilişkilerinin okula uyum değişkenlerini yordayıcı gücü: KKTC örneği. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23, 647-668.
- Özabacı, N. (2006). Çocukların sosyal becerileri ile ebeveynlerin sosyal becerileri arasındaki ilişki üzerine bir araştırma. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1), 163-179.
- Özçelik, P.N.F. (2020). 6-10 Yaş aralığındaki çocukların sosyal beceri gelişim düzeyleri ile anne baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Ulakbilge*, 46, 365-379.
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: Sosyal bilimlerde yöntembilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Özdemir, H., & Atmaca, T. (2022). Sosyal sorumluluk çalışmalarının öğrencilerin sosyal gelişimlerine etkisinin öğretmenlerin görüşlerine göre incelenmesi. *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi*, 6(2), 69-89.
- Özkan, Y., & Kılıç, E. (2014). Çocuk ve aile odaklı sorunların çözümünde okul sosyal hizmet uzmanlarının önemi: uzmanların çocuk ve ailelerle çalışmada sahip oldukları beceriler. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 183(183), 397-412. <https://doi.org/10.20296/tsad.35935>
- Saban, A., & Sarıçelik, S. (2018). İçedönük bir çocuğu anlamak: Bir anlatı araştırması. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 6(1), 225-252.
- Samancı, O., & Diş, O. (2014). Sosyal becerileri zayıf olan ilkokul öğrencilerinin tutum ve davranışlarının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(2), 573-590.
- Samancı, O., & Uçan, Z. (2017). Çocuklarda sosyal beceri eğitimi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(1), 281-288.
- Sezgin, Y.E. (2018). Okulöncesi öğretmenlerin akran zorbalığı ilişkin algı ve görüşleri: zorbalık davranışları tespitleri, zorbalık davranışları karşısında uyguladıkları stratejiler ve aldıkları önlemler. *Pamukkale Üniversitesi Dergisi*, 33, 85-104. <https://doi.org/10.30794/pausbed.425988>
- Stanley, M. (2010). *Çocuk ve beceri*. Ekinoks Yayıncılık
- Sömen, T., & Bilgili, A.S. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğrencilere sosyal katılım becerisi kazandırma durumları. *Turkish Studies*, 12(33) 403-426.

- Şahin, Ü., & Karatekin, K. (2022). Sınıf öğretmenlerinin sosyal katılım becerisi hakkındaki görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 8(2), 375-412. <http://dx.doi.org/10.47615/issej.1165622>
- Topaloğlu, Ö.A. (2013). *Etkinlik temelli sosyal beceri eğitiminin çocukların akran ilişkilerine etkisi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi.
- Topcu, Z., Şirin, E., Baydemir, G., & Akman, B.(2011). 6 Yaş grubu çocukların sosyal becerilerinin oyun arkadaşı tercihleri üzerindeki etkisi. *Education Sciences*, 6(2), 1548-1560.
- Tuna, M. (2008). *İlköğretim çağındaki çocukların sosyalleşmesinde popüler kültürün rolü*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Tuncel, A.Z., & Demirel, M. (2010). İlköğretim öğrencilerinin sosyal sorun çözme becerilerinin geliştirilmesine ilişkin bir çalışma. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 21(1), 25-44.
- Tutar, H., & Erdem, AT. (2020). *Örnekleriyle Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve SPSS Uygulamaları*. Seçkin Yayıncılık.
- Uslu, E.M., & Genç, S.Z. (2021). Öğretmenlerin sosyal beceriye yönelik algılarının belirlenmesi. *International Journal of Innovative Approaches in Education*, 5(1), 63-86. <http://dx.doi.org/10.29329/ijiape.2021.333.5>
- Vatandaş, S. (2020). Sosyalleşme ve sosyalleşmenin sosyal medya mecralarındaki anlamsal ve işlevsel dönüşümü. *Erciyes İletişim Dergisi*, 7(2), 813-832. <https://doi.org/10.17680/erciyesiletisim.675531>
- Yağar, F., & Dökme, S. (2018). Derleme niteliksel araştırmaların planlanması: araştırma soruları, örneklem seçimi, geçerlik ve güvenilirlik. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(3), 1-9.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yurdakavuştu, Y. (2012). *İlköğretim öğrencilerinde duygusal zeka ve sosyal beceri düzeyleri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Wentzel, K.R. (2002). Does being good make the grade? Social behavior and academic competence in middle school. *Journal of Educational Psychology*, 94(1), 25-38.

Yazar beyanları/Statements of the authors

Etik	Ethic
✓ “Akran İlişkilerinin Desteklenmesinde Sınıf Öğretmeninin Rolü: Sosyal İletişim Riskleri” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş olup, toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. ✓ Bu çalışma için Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Rektörlüğü-Sosyal ve Bilimler İnsan Araştırmaları Etik Kuruldan 29.08.2024 tarihinde (2024-13 karar no) izin alınmıştır.	✓ Scientific, ethical and citation rules were followed during the writing process of the study titled “The Role of the Primary School Teacher in Supporting Peer Relationships: Social Communication Risks”, no falsification was made on the collected data and this study was not sent to any other academic publication medium for evaluation. ✓ For this study, permission was obtained from Eskişehir Osmangazi University Rectorate-Social and Sciences Human Research Ethics Committee on 29.08.2024 (Decision no. 2024-13).
Yazar Katkıları	Contribution of Authors
✓ Bu tek yazarlı bir makaledir.	✓ This is a single author article
Çatışma Beyanı	Conflict Statement
✓ Makalemiz ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur ve yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.	✓ There is no financial conflict of interest with any institution, organization, person related to our study and there is no conflict of interest between the authors.